

Hva opplever tjenestemottakere som hjelpsomme møter med Nav, og hvorfor?

En kvalitativ analyse av funn fra brukerstyrte dialogseminar

Sidsel Natland, Institutt for sosialfag, OsloMet.
29. oktober 2021

Bakgrunn

- Kvaliteten på relasjonen mellom tjenesteyter og tjenestemottaker
- Forskningen har produsert mye kunnskap om *hva* brukere opplever som hjelpsomt
- ...men mindre om *hvorfor* og *hvordan*

Hvorfor er dette viktig?

- En hjelpsom relasjon kan være det som gjør at bruker kommer seg videre i sin endrings- og kvalifiseringsprosess
- Samfunnsperspektiv
- I tråd med arbeidsoppgaven den profesjonelle er satt til å løse

Formål

Presentere funn fra brukerstyrte dialogseminar

- *Hva* brukerne trakk fram fra møter med Nav som var bra
- *Hvorfor* brukerne opplevde dette som bra

Hjelpsomme relasjoner (Ljungberg et al. 2015)

- *kjennskap og tillit*
- *tid og tilgjengelighet*
- *profesjonalitet*
- *støtte*
- *samtalepartner*
- *samarbeid som vektlegger individuelle behov*
- *anerkjennelse som menneske*
- *opplevelse av å ha betydning*
- *overskride roller*
- *ha noe til felles*

= To dimensjoner

1. Den profesjonelle

2. Den interpersonelle

Data/metode - dialogseminarene

- Hva har du vært mest fornøyd med og har hatt mest nytte av i møte med det offentlige hjelpeapparatet?
- Hva var det som gjorde dette til en bra opplevelse?

Resultater av analysen

6 temaer

Relasjon, gjensidighet, valgmuligheter, tid, kunnskap, kunnskapsdeling

2 kategorier

Betydningen av det relasjonelle

Betydningen av kunnskap

Betydningen av det relasjonelle

Anerkjennelse, hverdagslig samhandling, tid & tilgjengelighet...

«Veilederen min var trygg, empatisk og rommet livssituasjonen min.»

«Jeg fikk en veileder som så meg, trodde på meg (...).»

Betydningen av kunnskap

- Kunnskap, dele kunnskap
- Kartlegging
- Tverrprofesjonelt samarbeid

Hvordan kan vi forstå dette?

- De hverdagslige begrepene om å klare å «stå i det»; «rydde unna», «fokusere det viktigste» = *kognitivt overskudd*
- Hjelpsom hjelp må vurderes ut ifra brukers ståsted, ikke hva veileder tror er hjelpsomt

Den interpersonelle dimensjonen

- Relasjonskompetanse
- Intersubjektivitet

Den profesjonelle dimensjonen

- *brukerne anerkjenner og har empati med relasjonens profesjonelle dimensjon*
- tøye grensene for sin profesjonelle rolle
- hverdagsfokuset

Barrierer / lite hjelpsomt...

- Diskontinuitet (stadig skifte av behandler/saksbehandler)
- Knapphet på tid
- Manglende informasjon

Institusjonelle logikker

- 1) Institusjonell logikk - regler, krav og målsetninger utformet på politisk nivå
- 2) Organisatorisk logikk - implementering og lederskap på lokalt nivå
- 3) Profesjonell logikk - den profesjonelles selvforståelse og ønsket om å utføre sitt arbeid slik man har lært det via utdanning
- 4) Klientlogikk – brukernes ønsker, krav og forventninger**

(Tummer, Bekkers & Steijn 2009)

Oppsummering

- **Hjelpsomme** relasjoner = relasjoner som skaper **kognitivt overskudd** til å komme videre i sin kvalifiseringsprosess
- Funnene er en kilde til innsikt i hva slags praksiser og kompetanser brukerne forventer seg i møte med ulike deler av hjelpeapparatet

«Jeg fikk blankpusset håpet om at jeg hadde en framtid.»

Hvordan kan den profesjonelle arbeide på en måte som skaper «kognitivt overskudd» hos bruker?

Helhetssyn - en sosialfaglig kompetanse

= en kompleks og begrunnet tilgang til sosialt arbeid som drar inn flere nivåer og flere perspektiver, og som er rettet mot praktisk forståelse og handling (Harder & Nissen 2013)

Takk for oppmerksomheten!

Sidsel Natland, Erik Bjerke & Tom B. Torstensen (2019). «Jeg fikk blankpusset håpet om at jeg hadde en framtid.» Opplevelser av god hjelp i møte med Nav. *Fontene Forskning* 12 (1):17-29.

sidsna@oslomet.no

